

AAR-001-001230

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Geography : Paper - IV

(Man. & Environment System)

(Core) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001230

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧ નીચે આપેલા બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો.

૨૦

(૧) નીચે આપેલામાંથી કયો મહાસાગર સૌથી મોટો છે ?

(A) પ્રશાંત

(B) એટલાન્ટીક

(C) હિન્દ

(D) આર્કટિક

(૨) પર્યાવરણ ભૂગોળમાં કોનો અભ્યાસ કરવામાં આવે છે ?

(A) માનવ અને પ્રકૃતિ

(C) માનવ અને ધર્મ

(B) માનવ અને પ્રદૂષણ

(D) માનવ અને પ્રવૃત્તિ

(૩) જંગલ તેને કહેવામાં આવે છે જ્યાં _____ વધારે હોય છે.

(A) પક્ષી

(B) પ્રાણી

(C) આદિવાસી

(D) વૃક્ષ

(૪) નિશ્ચયવાદનો જન્મ કયા દેશમાં થયો ?

(A) ભારત

(B) યુ.એસ.એ

(C) જર્મની

(D) કોઈ પણ નહીં

- (પ) ઈકોસિસ્ટમમાં ઊર્જાનો મુખ્ય સ્ત્રોત કોણ છે ?
- (A) માનવ (B) નદી
(C) સૂર્ય (D) વરસાદ
- (દ) GISનો અર્થ થાય છે -
- (A) ગુજરાત માહિતી તંત્ર (C) ગુજરાત આંતરાષ્ટ્રીય તંત્ર
(B) ભૌગોલિક માહિતી તંત્ર (D) ભૌગોલિક આંતરરાષ્ટ્રીય તંત્ર
- (૭) ૨૬ જાન્યુઆરી ૨૦૦૧નાં રોજ ભારતનાં કયા રાજ્યમાં ધરતીકંપ આવ્યો હતો ?
- (A) દિલ્લી (B) રાજસ્થાન
(C) ઉત્તરપ્રદેશ (D) ગુજરાત
- (૮) જીવતા પરવાળા જોવા હોય તો કયા જશો ?
- (A) નળસરોવર (B) પાવાગઢ
(C) પીરોટન (D) સાપુતારા
- (૯) જ્યાં કોઈપણ પ્રકારનાં સજીવ વસતા હોય તેને શું કહે છે ?
- (A) જીવાવરણ (B) વાતાવરણ
(C) ખડકાવરણ (D) જલાવરણ
- (૧૦) અવાજ માપવાનો એકમ કયો છે ?
- (A) સેન્ટીમીટર (B) પ્રકાશ વર્ષ
(C) ડેસીબેલ (D) કોઈ પણ નહીં
- (૧૧) ઘુડખર જોવા કયાં જશો ?
- (A) અમદાવાદ (B) કચ્છ
(C) ડાંગ (D) જૂનાગઢ
- (૧૨) જમીનનું ધોવાણ કોના દ્વારા અટકાવી શકાય છે ?
- (A) વૃક્ષો ઉંઘાડવા (B) વક્ષો કાપવાના
(C) વરસાદથી (D) કોઈ પણ નહીં

(૧૩) વાતાવરણમાં કેટલા ટકા ઓક્સિજન છે ?

- (A) ૧% (B) ૨૧%
(C) ૭૮% (D) ૧૦૦%

(૧૪) પૃથ્વી દિવસ ક્યારે ઉજવાય છે ?

- (A) ૨૨ એપ્રિલ (B) ૫ જૂન
(C) ૨૬ એપ્રિલ (D) ૨ ઓક્ટોબર

(૧૫) સૂર્યની બહારની સપાટીનું તાપમાન કેટલા સેલ્સિયસ છે ?

- (A) ૬ (B) ૬૦૦
(C) ૬,૦૦૦ (D) ૬૦,૦૦૦

(૧૬) પર્યાવરણ બફર શું છે ?

- (A) પર્વતો (B) રણ
(C) વન (D) મહાસાગરો

(૧૭) ગ્રીન હાઉસ અસર થવાનું કારણ છે ?

- (A) અતિ શહેરીકરણ (B) વનનાબૂદી
(C) ઔદ્યોગિકીકરણ (D) ઉપરનાં બધાં

(૧૮) કાર્બન સંયોજનોનું અપૂર્ણ બળવાથી તેમાંથી બહાર નીકળે છે.

- (A) કાર્બન ડાયોક્સાઇડના (B) નાઇટ્રોજન ઓક્સાઇડના
(C) કાર્બન મોનોક્સાઇડ (D) સીએફ્સી

(૧૯) એસિડ વરસાદ થવાનું કારણ છે.

- (A) સલ્ફર ડાયોક્સાઇડ (B) A અને B
(C) નાઇટ્રોજન ઓક્સાઇડના (D) એક પણ નહીં

(૨૦) એક કુદરતી ઘટના છે જે પ્રદૂષણને કારણે નુકસાનકારક બને છે.

- (A) ગ્લોબલ વોર્મિંગ (B) ગ્રીનહાઉસ અસર
(C) ઈકોલોજીકલ બેલેન્સ (D) રણ વિસ્તરણ

- ૨ ઐતિહાસિક પરિપેક્ષમાં માનવ અને પર્યાવરણ સંબંધની ચર્ચા કરો. ૧૦
- અથવા**
- ૨ પારિસ્થિતિક વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યાઓ આપી તેનું વર્ગીકરણ કરો. ૧૦
- ૩ જળ પ્રદૂષણ એટલે શું ? જળ પ્રદૂષણનાં જુદા જુદા સ્ત્રોત જણાવો. ૧૦
- અથવા**
- ૩ માનવ અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવી પારિસ્થિતિક તંત્રનો ખ્યાલ આપો. ૧૦
- ૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૮
- (૧) પર્યાવરણ સમતુલા
- (૨) જમીનનું સંરક્ષણ
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૮
- (૧) અવાજ પ્રદૂષણ
- (૨) ભૂગોળ અને પર્યાવરણ
- ૫ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) નાઈટ્રોજન ચક્ર
- (૨) જળ ચક્ર
- (૩) પર્યાવરણના પ્રકારો
- (૪) જીવ આવરણ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Draw labeled diagram where necessary.

- 1 Answer the following M.C.Q. in answer book 20
- (1) Which one of the following is the largest Ocean?
- (A) Pacific (B) Atlantic
- (C) Indian (D) Arctic

- (2) What is the study of environment geography?
 (A) Human & environment (B) Human & pollution
 (C) Human & Religion (D) Human & activity
- (3) It is called a forest where the _____ are more.
 (A) Birds (B) Animals
 (C) Aborigines (D) Trees
- (4) Which country is the originator of Determinism?
 (A) India (B) U.S.A
 (C) Germany (D) None of these
- (5) What is the main source of energy in an ecosystem?
 (A) Human (B) River
 (C) Sun (D) Rain
- (6) What is mining of GIS?
 (A) Gujarat information system
 (B) Geographical information system
 (C) Gujarat international system
 (D) Geographical international system
- (7) Which Indian state was earthquake on 26th January 2001?
 (A) Delhi (B) Rajasthan
 (C) U.P. (D) Gujarat
- (8) You see live coral, where you go?
 (A) Nal sarovar (B) Pavaghadh
 (C) Pirotan (D) Shaputara
- (9) Where any type of live living what is say?
 (A) Biosphere (B) Atmosphere
 (C) Lithosphere (D) Hydrosphere

- (10) _____ is the unit of measuring sound.
- (A) Centimeter (B) Light-year
(C) Decibel (D) None of these
- (11) Where you go to see wild ass ?
- (A) Ahmedabad (B) Kutch
(C) Dang (D) Junagadh
- (12) By which cause the erosion of soil can be stopped?
- (A) Forestation (B) Deforestation
(C) By rainfall (D) None of these
- (13) The amount of Oxygen in the atmosphere is about
- (A) 1% (B) 21%
(C) 78% (D) 100%
- (14) When we celebrate Earth day?
- (A) 22 April (B) 5 June
(C) 26 April (D) 2 October
- (15) The temperature °C of the Sun's Outer surface is
- (A) 6 (B) 600
(C) 6,000 (D) 60,000
- (16) Which is environmental buffer?
- (A) Mountains (B) Deserts
(C) Forests (D) Oceans
- (17) Causes of green house effect are
- (A) Over urbanization (B) Deforestation
(C) Industrialization (D) All of these
- (18) Incomplete burning of carbon compounds cause release of
- (A) Carbon dioxide (B) Carbon monoxide
(C) Oxides of nitrogen (D) CFCs

- (19) Acid rain is caused by
(A) Sulphur dioxide (B) Oxides of nitrogen
(C) Both (A) and (B) (D) None of these
- (20) A natural phenomenon that becomes harmful due to pollution is
(A) global warming (B) ecological balance
(C) greenhouse effect (D) desertification

2 Discuss the men environment relationship on historical perspective. **10**

OR

2 Give the definition of ecology and give their classification. **10**

3 What is water pollution? What are the different sources of water pollution? **10**

OR

3 Explain men environment relationship and give an idea about ecosystem. **10**

4 (A) Write short note : (any one) **8**
(1) Environmental balance.
(2) Conservation of soil.

(B) Write short note : (any one) **8**
(1) Noise pollution.
(2) Geography and environment.

5 Write short answers (any two) **14**
(1) Nitrogen cycle
(2) Hydrological cycle
(3) Types of environment
(4) Biosphere.